

متن پرسش

سلام علیکم: فرمودید: «آن یکی جودش گدا آرد پدید / آن یکی بخشد گدایان را مزید یعنی جهان هستی ظهور اسما الهی است و این اسما به تناسب قابلیت در موطنی خاص ظهور پیدا می‌کنند پس خدا دو کار می‌کند یکی تجلی اسما و دیگری خلق موطن و محل هایی برای پذیرش این تجلیات.» آیا این دوییت تجلی و متجلی علیه دوییتی واقعیت یا عقلی و اعتباری؟ چون با این فرض دو چیز به ذهن می‌آید که یک کار تنزل اسما و صفات است از عالم معنا تا مراتب نازله جهان هستی (البته تنزل به نحو تجلی) و کار دیگر ایجاد قابلیت است برای پذیرش اسما (به تعبیری حرکتی از بالا به پایین برای افاضه و حرکتی از پایین به بالا برای پذیرش فیض) و این قاعده را حتی در مورد موجودات مجرد هم تایید فرمودید در حالی که برداشت اولیه بنده این بود که مثلا جبریل امین خود اسم علیم است در مرتبه نازله نه قابلیت که اسم علیم در او ظهور کرده. البته آیات قران کریم هم صحبت از حرکت دوری دارد که «انا لله و انا الیه راجعون» یعنی دو قوس نزول و صعود و آن شعر مولوی را هم اگر تطبیق با همین دو قوس دهیم با توحید صمدی سازگارتر است که با رحمت رحمانیه افاضه وجود می‌کند و با رحمت رحیمیه به وجود نازله کمال می‌دهد. (نه اینکه قابلیت سازی و گدا آفرینی می‌کند) عنایت فرموده این مشکل ذهنی بنده را حل نمایید. جزاکم الله خیرا

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: با توجه به این‌که برای غیر حضرت «الله» برای همه‌ی عالم صفت ممکن‌الوجود را به‌کار می‌بریم، خداوند از یک طرف ممکن‌الوجودها را خلق می‌کند و از طرف دیگر کمالاتی که می‌توانند داشته باشند را به آن‌ها افاضه می‌کند. لذا حضرت موسی در مقابل فرعون فرمودند: «رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى». موفق باشید